

Комплексная работа

8 клас

Заданне 1. “Прыгатуйце” мачанку, размясціўшы сказы ў неабходнай паслядоўнасці.

Максімальная колькасць

балаў – 3

МАЧАНКА ПА-СЯЛЯНСКУ

1. Да мачанкі падаць бліны або вараную бульбу.
2. Кавалкі свініны і сырой сялянскай каўбасы абсмажыць.
3. Паставіць на 20-25 хвілін у духоўку.
4. Дадаць соль, лаўровы ліст, пакласці кавалачкі падскваранага разам з цыбуляй сала, а таксама свініну і каўбасу.
5. Пшанічную або ячную муку развесці халоднай вадой і ўліваць у кіпень, увесь час памешваючы, да ўтварэння рэдкай мучной падліўкі.

Заданне 2. Правільна запішыце словазлучэнні, знайшоўшы неадпаведнасці ў іх арганізацыі.

Максімальная колькасць балаў – 5.

1. анонс на канцэрт	
2. датычыцца нам	
3. зарука для плённага развіцця	
4. пачцівы да старых	
5. хвалявацца пра дзяцей	

Заданне 3. У падборцы прыведзеных сказаў адзначце «лішні». Растлумачце свой выбар.

Максімальная колькасць балаў – 3.

1. Якія знаёмыя назвы і словы! Якая цудоўная родная мова!
2. “Марылька, якая ты прыгожая сёння! “- чуваць Косцеў голас. “Ці толькі сёння?” – пытае Марылька.
3. Уставай, беларуская зямля, - чуеш, пачалося!
4. А колькі ўсіх ў памяці вузлоў, што нас звязалі, родны край, з табой.
5. І дзе на свеце ёсць такая, як Нёман, рэчачка другая?!

Заданне 4. Разбярыце сказы па членах сказа (графічна) і вызначце, якія з варыянтаў прыведзеных канструкцый адпавядаюць проціпастаўленню “сказ неразвіты–развіты”.

Максімальная колькасць балаў – 5

Неразвіты сказ	Варыянт развітага сказа
1. Скончыўся лівень!..	Вось ужо і скончыўся лівень!..
2. Конік застракатаў.	У ржышчы жытнёвым конік застракатаў.
3. На снезе след.	На непарушным снезе лёгкі заечы след.
4. Сонца.	Вясна і сонца.
5. Кружыць ліст.	Кружыць і не падае ліст.

--	--

Заданне 5. Устанавіце адпаведнасць паміж назвамі дрэў і тым, сімвалам чаго яны з’яўляюцца ў традыцыйнай культурнай спадчыне беларусаў. Пастаўце прапушчаныя знакі прыпынку.

Максімальная колькасць балаў – 7.

А. Арэх	1. гэта маладзец, ператвораны ў дрэва праз праклён маці (часам бацькі) або па сваёй волі.
Б. Алешына	2. сімвал прытулку, дрэва якое ў беларусаў забараняецца ссякаць бо на ім сядзіць Божая Маці калі сыходзіць на зямлю.
В. Вярба	3. свяшчэннае дрэва у якое ніколі не б’е маланка.
Г. Груша	4. дрэва, галінкамі з лісцем якога параць гладышы каб ніхто не зачараваў малако.
	5. гэта дзяўчына, якая каб уратавацца ад замужжа са старым, перакінулася ў дрэва.

Заданне 6. Падкрэсліце выказнікі ў сказах, вызначце і запішыце іх тып.

Максімальная колькасць балаў – 5.

Сказ	Тып выказніка
1. <i>На полі неба лес страхлівы стаіць зацяты, нерухлівы</i> (Якуб Колас)	
2. <i>І штось незразумелае шуміць-няе чарот...</i> (У. Жылка)	
3. <i>Ён можа працаваць</i> (І.Шамякін).	
4. <i>Уладзік зараз – шмыг у дзверы!</i> (Якуб Колас)	
5. <i>Сонца села ў цёмна-сінюю хмару – нябесную ладдзю...</i> (В.Іпатава)	

Заданне 7. Аднавіце каардынацыю паміж дзейнікамі і выказнікамі, уставіўшы патрэбныя літары. Растворыце свой выбар.

Максімальная колькасць балаў – 6.

- 1) Вакол у розных мясцінах свяціл[]ся ў цемры некалькі агнёў (І. Мележ).
- 2) У мяне з’явіл[]ся шмат пытанняў... (А. Мрый).
- 3) Мінул[] два тыдні (С. Давідовіч).
- 4) Прайшл[] гадзіны дзве ў гэтай бясконцай плыні думак (І. Шамякін).

Заданне 8. Калі Вы добра ведаеце беларускую нацыянальную фразеалогію, то лёгка аднавіце «схаваныя» прыказкі.

Максімальная колькасць балаў – 5.

- 1) Што ‘немагчыма ўтаіць, што само сябе выдае’?
- 2) Чым ліквідуюцца ‘непрыемныя вынікі якіх-небудзь дзеянняў ці стану’?
- 3) Якую аперацыю трэба правесці, ‘перш чым зрабіць нешта сур’ёзнае’?
- 4) Калі ёсць надзея ‘пачуць у бліжэйшы час што-небудзь новае’?
- 5) Чым міжволі выдае сябе той, хто ‘правінаваціўся ў чым-небудзь’?

Заданне 9. Пастаўце прапушчаныя знакі прыпынку.

Максімальная колькасць балаў – 3.

І тады закахалася хмара...

У паплавy, ад расы прамяністыя,
І ва ўсю Беларусь маю чыстую,
Ў мары бору ў палёў абшары.

І заплакала ад кахання
І слязою чыстай абмыла
Ў се абшары зямлі маёй мілай
Ўсе калыскі яе і магілы
Ўсе змярканні яе і світанні.

І пад птушак зялёны гоман
Нарадзіліся для абшараў,-
Плод кахання бору і хмары,-
Мой Дняпро і Бяроза і Нёман.

Заданне 10. Запоўніце пустыя клеткі ў табліцы:

Максімальная колькасць балаў – 3.

<i>Тып мастацкага тэксту</i>	<i>Аўтар</i>	<i>Твор</i>	<i>Жанр</i>	<i>Спосабы і прыёмы раскрыцця зместу</i>
Вершаваны	Якуб Колас	“Ручэй”	Верш	1) 2)
Празаічны		“Сіročы хлеб”	Апавяданне	1) партрэт 2) дыялог

Заданне 11. Падкрэсліце “лішні” элемент у пераліку і растлумачце свой выбар:

Максімальная колькасць балаў – 3.

–3. Партрэт, паэма, пейзаж, дыялог, апісанне.

Заданне 12. Устаўце прапушчаныя словы:

Максімальная колькасць балаў – 3.

Па-над белым пухам вішняў,
Быццам сіні аганёк,
Б'ецца, ўецца _____, лёгкі
Сінякрылы матылёк.

Навакол усё паветра
Ў струнах сонца залатых,-
Ён дрыжачымі крыламі
Звоніць _____ чутна ў іх.

І ліецца хваляй песня –
Ціхі, ясны гімн вясне.
Ці не _____ напявае,
Навявае яго мне?

Заданне 13. Запішыце назву вышэй цытаванага твора і яго аўтара.

Максімальная колькасць балаў – 2.

Заданне 14. Вызначце назву твора, пра які ідзе гаворка, яго аўтара і галоўнага героя:

Максімальная колькасць балаў – 3.

Асуджэнне духоўнага адчужэння дарослых дзяцей ад бацькоўскага дома. Клопат маці пра дзяцей і душэўная чэрствасць, няўвага да яе з боку малодшага пакалення. Усведамленне сынам віны перад бацькамі, шчымлівае пачуццё жалю да маці. Майстэрства пісьменніка ў абмалёўцы вясковага побыту, выразная характарыстыка герояў праз іх паводзіны і ўчынкі, мастацкія дэталі: “Ён моўчкі глядзеў, як жанчыны таўклі ў багажнік вядро з мочанымі яблыкамі, а яно не ставілася, месца не хапала, нават слоікі не было як утачыць, а яшчэ на зямлі стаяла вядзёрная каструля з капустай, ручніком абвязаная. Павымалі сумкі, пачалі ставіць нанава. Куткі нарэшце ўсяму пазнаходзілі, а зачыніць багажнік не маглі”.